

Informacje dotyczące treści i tematyki zajęć

„Wychowania do życia w rodzinie”

w Szkole Podstawowej nr 9 w Skierniewicach.

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE

SZKOŁA PODSTAWOWA KLASY IV-VIII

Cele kształcenia

– wymagania ogólne

I.

Ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka; wnoszenie pozytywnego wkładu w życie swojej rodziny.

II.

Okazywanie szacunku innym ludziom, docenianie ich wysiłku i pracy, przyjęcie postawy szacunku wobec siebie.

III.

Pomoc w przygotowaniu się do zrozumienia i akceptacji przemian okresu dojrzewania; pokonywanie trudności okresu dorastania.

IV.

Przyjęcie integralnej wizji osoby; wybór i urzeczywistnianie wartości służących osobowemu rozwojowi; kierowanie własnym rozwojem, podejmowanie wysiłku samowychowawczego zgodnie z uznawanymi normami i wartościami; poznawanie, analizowanie i wyrażanie uczuć; rozwiązywanie problemów.

V.

Znajomość organizmu ludzkiego i zachodzących w nim zmian oraz akceptacja własnej płciowości; przyjęcie integralnej wizji ludzkiej seksualności; umiejętność obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunek dla ciała innej osoby.

VI.

Korzystanie ze środków przekazu w sposób selektywny, umożliwiający obronę przed ich destrukcyjnym oddziaływaniem.

VII.

Umiejętność korzystania z systemu poradnictwa dla dzieci i młodzieży.

Treści nauczania– wymagania szczegółowe

1. Rodzina. Uczeń:

1. wie, co składa się na dojrzałość do małżeństwa i założenia rodziny; zna kryteria wyboru współmałżonka, motywy zawierania małżeństwa i czynniki warunkujące trwałość i powodzenie relacji małżeńskiej i rodzinnej;
2. rozumie, jakie miejsce zajmuje rodzina w społeczeństwie;
3. rozpoznaje typy struktury rodziny: rodzina wielopokoleniowa, rodzina pełna, rodzina niepełna, rodzina zrekonstruowana;
4. wyjaśnia miejsce dziecka w rodzinie i jej rolę dla niego: w fazie prenatalnej, podczas narodzin, w fazie niemowlęcej, wczesnodziecięcej, przedpokwitaniowej, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego;
5. potrafi komunikować swoje uczucia i budować prawidłowe relacje rodzinne;
6. wie, jak okazać szacunek rodzeństwu, rodzicom i dziadkom oraz docenić ich wkład w życie rodzinne; potrafi wymienić za co i w jaki sposób można wyrazić im wdzięczność;
7. rozumie na czym polega odpowiedzialność wszystkich członków za atmosferę panującą w rodzinie; wie jak komunikować uczucia, wyrażać pamięć, składać życzenia z okazji ważnych rocznic rodzinnych, imienin, urodzin, Dni Matki, Ojca, Babci i Dziadka, być uprzejmym i uczynnym każdego dnia;
8. zna i rozumie funkcje rodziny, np. prokreacyjna, opiekuńcza, wychowawcza oraz ich znaczenie na poszczególnych etapach rozwoju człowieka;
9. wyjaśnia czego dotyczy i w czym przejawia się rodzinne wychowanie do miłości, prawdy, uczciwości, wychowanie patriotyczne, religijne, moralne;
10. przyswaja wartości i tradycje ważne w rodzinie, w tym wspólne świętowanie, organizacja i przeżywanie wolnego czasu;
11. zauważa i docenia formacyjną rolę rodziny: w zakresie przekazywania wiedzy (o życiu, człowieku, świecie, relacjach międzyludzkich), kształtowania postaw, ćwiczenia umiejętności, tworzenia hierarchii wartości, uczenia norm i zgodnych z nimi zachowań;
12. zna i stosuje zasady savoir vivre'u zarówno wobec gości, jak i najbliższych członków rodziny;
13. wie, na czym polega instytucjonalna pomoc rodzinie w sytuacji: choroby, uzależnienia, ubóstwa, bezrobocia, zachowań ryzykownych, problemów pedagogicznych, psychologicznych, prawnych.

2. Dojrzewanie. Uczeń:

1. rozpoznaje zmiany fizyczne i psychiczne; zauważa i akceptuje zróżnicowane, indywidualne tempo rozwoju;
2. zna kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej;
3. rozumie, czym jest cielesność, płciowość, seksualność;
4. wskazuje różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców;

5. wyjaśnia, na czym polega identyfikacja z własną płcią;
6. zna zagrożenia okresu dojrzewania, takie jak: uzależnienia chemiczne i behawioralne, presja seksualna, pornografia, cyberseks, prostytutka nieletnich; potrafi wymienić sposoby profilaktyki i przeciwdziałania;
7. omawia problemy wieku młodzieńczego i sposoby radzenia sobie z nimi;
8. rozumie, jak budowane są relacje międzyosobowe, wyjaśnia ich znaczenie w rozwoju społeczno-emocjonalnym; potrafi przedstawić istotę: koleżeństwa i przyjaźni, sympatii młodzieńczych, pierwszych fascynacji, zakochania, miłości; zwraca uwagę na potrzebę i wartość wzajemnego szacunku, udzielania pomocy, empatii i współpracy;
9. uczestniczy w podziale obowiązków; korzysta z pomocy innych i sam jej udziela; potrafi dzielić czas pomiędzy pracę i rekreację; wie jak tworzyć atmosferę świętowania;
10. przedstawia rolę autorytetów w życiu człowieka, wymienia osoby uznane za autorytety przez innych i siebie.

3. Seksualność człowieka. Uczeń:

1. określa pojęcia związane z seksualnością: męskość, kobiecość, komplementarność, miłość, wartość, małżeństwo, rodzicielstwo, odpowiedzialność; wyjaśnia na czym polega i czego dotyczy integracja seksualna;
2. rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości oraz budowaniu trwałych i szczęśliwych więzi;
3. określa główne funkcje płciowości, takie jak: wyrażanie miłości, budowanie więzi i rodzicielstwo, a także wzajemna pomoc i uzupełnianie, integralna i komplementarna współpraca płci;
4. rozumie, na czym polega prawo człowieka do intymności i ochrona tego prawa;
5. wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację;
6. charakteryzuje związek istniejący pomiędzy aktywnością seksualną a miłością i odpowiedzialnością; omawia problemy związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej;
7. potrafi wymienić argumenty biomedyczne, psychologiczne, społeczne i moralne za inicjacją seksualną w małżeństwie;
8. przedstawia przyczyny, skutki i profilaktykę przedwczesnej inicjacji seksualnej;
9. zna choroby przenoszone drogą płciową; rozumie ich specyfikę, rozwój i objawy; wie, jakie są drogi przenoszenia zakażenia; zna zasady profilaktyki;
10. potrafi wymienić różnice pomiędzy edukacją a wychowaniem seksualnym;
11. potrafi scharakteryzować i ocenić różne odniesienia do seksualności: permissive, relatywne i normatywne;
12. rozumie wartość trwałości małżeństwa dla dobra rodziny.

4. Życie jako fundamentalna wartość. Uczeń:

1. wyjaśnia, co to znaczy, że życie jest wartością;

2. rozumie, na czym polega planowanie dzietności rodziny; wie, jakie aspekty należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych;
3. zna zasady przygotowania kobiet i mężczyzn na poczęcie dziecka oraz rozumie, czym jest odpowiedzialne rodzicielstwo;
4. wyraża postawę szacunku i troski wobec życia i zdrowia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci;
5. zna fazy psychofizycznego rozwoju człowieka w okresie prenatalnym i postnatalnym; orientuje się w czynnikach wspomagających i zaburzających jego psychiczny, fizyczny, duchowy i społeczny rozwój;
6. rozumie, czym jest opieka prekonceptyjna i prenatalna uwzględniająca zdrowie ojca, matki i dziecka, formy prewencji, profilaktyki i terapii;
7. ma szacunek dla ludzkiego ciała; zna podstawy higieny; troszczy się o zdrowie: właściwe odżywianie, odpowiedni strój, sen i aktywność fizyczną;
8. pozytywnie odnosi się do osób z niepełnosprawnością, widząc w nich wartościowych partnerów w koleżeństwie, przyjaźni, miłości i rodzinie;
9. wyraża troskę o osoby chore i umierające; zachowuje pamięć o zmarłych, współtowarzyszy bliskim w przeżywaniu żałoby.

5. Płodność. Uczeń:

1. wie, że płodność jest wspólną sprawą kobiety i mężczyzny;
2. potrafi przedstawić fizjologię płodności i wymienić hormony warunkujące płodność kobiet i mężczyzn;
3. zna metody rozpoznawania płodności, ich przydatność w planowaniu rodziny i diagnostyce zaburzeń;
4. przedstawia problem niepłodności; określa jej rodzaje, przyczyny, skutki; wyjaśnia na czym polega profilaktyka i leczenie;
5. definiuje pojęcie antykoncepcji i wymienia jej rodzaje, dokonuje oceny stosowania poszczególnych środków antykoncepcyjnych w aspekcie medycznym, psychologicznym, ekologicznym, ekonomicznym, społecznym i moralnym;
6. zna różnice między antykoncepcją a naturalnym planowaniem rodziny, zapłodnieniem in vitro a naprotechnologią;
7. rozumie, czym jest ciąża i poród oraz jak powinno wyglądać przyjęcie dziecka jako nowego członka rodziny;
8. potrafi wyjaśnić rolę i zadania szkół rodzenia oraz wartość naturalnego karmienia;
9. wie, jak istotne znaczenie, zarówno w aspekcie medycznym, psychologicznym, jak i społecznym ma gotowość członków rodziny na przyjęcie dziecka z niepełnosprawnością;
10. rozumie sytuację rodzin mających trudności z poczęciem dziecka i doświadczających śmierci dziecka przed narodzeniem;
11. wie czym jest adopcja i rodzina zastępcza oraz jakie jest ich znaczenie dla dzieci, rodziców i społeczeństwa.

6. Postawy. Uczeń:

1. potrafi wymienić i uzasadnić normy chroniące życie małżeńskie i rodzinne oraz sprzeciwić się naciskom skłaniającym do ich łamania;
2. wie, że aktywność seksualna, jak każde zachowanie człowieka podlega odpowiedzialności moralnej;
3. radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;
4. zna i stosuje zasady savoir-vivre`u w różnych sytuacjach społecznych;
5. rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa;
6. kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;
7. bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;
8. świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;
9. jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie.

Program nauczania

wychowanie do życia w rodzinie

Przedmiot	Tytuł	Autorzy programu	Etap edukacyjny/ Klasa
Wychowanie do życia w rodzinie	„Wędrując ku dorosłości” . Program nauczania wychowanie do życia w rodzinie.	T. Król	II etap Kl. IV, V, VI, VII, VIII

WDŻ klasa IV, V, VI, VII, VIII

Program nauczania Teresy Król: „Wędrując ku dorosłości”. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klasy 4 szkoły podstawowej, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2017.

Program nauczania Teresy Król: „Wędrując ku dorosłości”. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klasy 5 szkoły podstawowej, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2018.

Program nauczania Teresy Król: „Wędrując ku dorosłości”. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klasy 6 szkoły podstawowej, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2019.

Program nauczania Teresy Król: „Wędrując ku dorosłości”. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klasy 7 szkoły podstawowej, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2017.

Program nauczania Teresy Król: „Wędrując ku dorosłości”. Wychowanie do życia w rodzinie dla uczniów klasy 8 szkoły podstawowej, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2018.

Na realizację zajęć w poszczególnych klasach IV -VIII przeznaczonych jest 14 godzin, w tym: 9 spotkań wspólnych i 5 z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców. Propozycji tematów do realizacji w grupach nie należy traktować jako obligatoryjnej. Nauczyciel, znając uczniów i ich oczekiwania, sam może zdecydować o doborze zagadnień.

Cele kształcenia wymagania ogólne

I.

Ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka. Wnoszenie pozytywnego wkładu w życie swojej rodziny.

II.

Okazywanie szacunku innym ludziom, docenianie ich wysiłku i pracy, przyjęcie postawy szacunku wobec siebie.

III.

Pomoc w przygotowaniu się do zrozumienia i akceptacji przemian okresu dojrzewania. Pokonywanie trudności okresu dorastania.

IV.

Kształcenie umiejętności przyjęcia integralnej wizji osoby. Wybór i urzeczywistnianie wartości służących osobowemu rozwojowi. Kierowanie własnym rozwojem, podejmowanie wysiłku samowychowawczego zgodnie z uznawanymi normami i wartościami. Poznawanie, analizowanie i wyrażanie uczuć. Rozwiązywanie problemów.

V.

Pozyskanie wiedzy na temat organizmu ludzkiego i zachodzących w nim zmian rozwojowych w okresie prenatalnym i postnatalnym oraz akceptacja własnej płciowości. Przyjęcie integralnej wizji ludzkiej seksualności. Umiejętność obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunek dla ciała innej osoby.

VI.

Uświadomienie i uzasadnienie potrzeby przygotowania do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny. Zorientowanie w zakresie i komponentach składowych postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa.

VII.

Korzystanie ze środków przekazu, w tym z internetu, w sposób selektywny, umożliwiający obronę przed ich destrukcyjnym oddziaływaniem.

Tematyka zajęć klasa IV

1. Wspólnota domu, serca i myśli – funkcje rodziny.
2. Witaj w domu – funkcje prokreacyjna i opiekuńcza.
3. Zasady i normy – funkcje wychowawcza i socjalizacyjna.
4. Miłość, która scala – funkcje psychiczno-uczuciowa i kontrolna.
5. Jesteśmy razem – funkcje rekreacyjno-towarzyska, kulturowa i ekonomiczna.
6. Człowiek istota płciowa.
7. Przekazywanie życia (dla grupy dziewcząt)
8. Przekazywanie życia (dla grupy chłopców)
9. U progu dojrzewania (dla grupy dziewcząt)
10. U progu dojrzewania (dla grupy chłopców)
11. Rodzi się dziecko (dla grupy dziewcząt)

12. Rodzi się dziecko (dla grupy chłopców)
13. Intymność (dla grupy dziewcząt)
14. Intymność (dla grupy chłopców)
15. Obrona własnej intymności (dla grupy dziewcząt)
16. Obrona własnej intymności (dla grupy chłopców)
17. Koleżeństwo.
18. Dobre wychowanie,
19. Internet świat prawdziwy czy nieprawdziwy?

Tematyka spotkań Klasa V

1. Gdzie dom, tam serce twoje
2. Rodzina – moje okno na świat
3. Emocje i uczucia.
4. Porozmawiajmy.
5. Święta coraz bliżej.
6. Zaplanuj odpoczynek
7. Mądry wybór w świecie gier.
8. Uprzejmość i uczynność.
9. Poszukiwany przyjaciel.
10. Moje ciało (lekcja dla grupy dziewcząt)
11. Moje ciało (lekcja dla grupy chłopców)
12. Dojrzewam. (lekcja dla grupy dziewcząt)
13. Dojrzewam (lekcja dla grupy chłopców)
14. Dbam o higienę. (lekcja dla grupy dziewcząt)
15. Dbam o higienę. (lekcja dla grupy chłopców)
16. Zdrowy styl życia (lekcja dla grupy dziewcząt)
17. Zdrowy styl życia. (lekcja dla grupy chłopców)
18. Zrozumieć siebie i innych. (lekcja dla grupy dziewcząt)
19. Zrozumieć siebie i innych (lekcja dla grupy chłopców)

Treści nauczania w klasie VI

1. Z rodziny się wyrasta.
2. Rodzinne wychowanie.
3. Rozwój ku dojrzałości i odpowiedzialności.
4. Sztuka rozmowy.
5. Gdy trudno się porozumieć.
6. O presji rówieśniczej.
7. Zarządzanie sobą (lekcja dla grupy dziewcząt)
8. Zarządzanie sobą (lekcja dla grupy chłopców)
9. Mój styl to zdrowie (lekcja dla grupy dziewcząt)
10. Mój styl to zdrowie (lekcja dla grupy chłopców)
11. Dojrzewam do kobiecości (lekcja dla grupy dziewcząt)
12. Dojrzewam do męskości (lekcja dla grupy chłopców)
13. Mam swoją godność (lekcja dla grupy dziewcząt)

14. Mam swoją godność (lekcja dla grupy chłopców)
15. Media – wybieram świadomie, korzystam bezpiecznie.
17. Stalking, hejting, cyberprzemoc (lekcja dla grupy dziewcząt)
18. Stalking, hejting, cyberprzemoc (lekcja dla grupy chłopców)
19. Jak mogę ci pomóc?
20. Czasami pod górkę. Trudności w okresie dojrzewania.

Tematyka zajęć klasa VII

1. Rozwój człowieka.
2. Dojrzałość, to znaczy...
3. Dojrzewanie – rozwój fizyczny (grupa dziewcząt)
4. Dojrzewanie – rozwój fizyczny (grupa chłopców)
5. Zmiany psychiczne w okresie dojrzewania (grupa dziewcząt)
6. Zmiany psychiczne w okresie dojrzewania (grupa chłopców)
7. Pierwsze uczucia.
8. Przekazywanie życia (grupa dziewcząt)
9. Przekazywanie życia (grupa chłopców)
10. Mężczyzna i kobieta – układ rozrodczy (grupa dziewcząt)
11. Mężczyzna i kobieta – układ rozrodczy (grupa chłopców)
12. Czas oczekiwania.
13. Pierwsze kroki w szczęśliwe dzieciństwo (grupa dziewcząt)
14. Pierwsze kroki w szczęśliwe dzieciństwo (grupa chłopców)
15. Komunikacja w rodzinie.
16. Savoir-vivre, czyli zasady dobrego wychowania.
17. Utrata wolności. Zagrożenia. Uzależnienie chemiczne,
18. Uzależnienie behawioralne.
19. Ludzkie drogowskazy.

Tematyka spotkań klasa VIII

1. Budowanie relacji międzyosobowych.
2. Na początek: zakochanie.
3. O etapach i rodzajach miłości.
4. Rozwój psychoseksualny człowieka..(lekcja dla grupy dziewcząt)
5. Rozwój psychoseksualny człowieka..(lekcja dla grupy chłopców)
6. Seksualność człowieka .(lekcja dla grupy dziewcząt)
7. Seksualność człowieka .(lekcja dla grupy dla chłopców)
8. Przedwczesna inicjacja seksualna..(lekcja dla grupy dziewcząt)
9. Przedwczesna inicjacja seksualna..(lekcja dla grupy chłopców)
10. Choroby przenoszone drogą płciową.
11. Aids.
12. Metody rozpoznawania płodności.(lekcja dla grupy dziewcząt)
13. Metody rozpoznawania płodności.(lekcja dla grupy chłopców)
14. Antykoncepcja i środki wczesnoporonne.(lekcja dla grupy dziewczyn)
15. Antykoncepcja i środki wczesnoporonne.(lekcja dla grupy chłopców)

16. Niepłodność i wielkie pragnienie dziecka.
17. Inicjacja seksualna. Czy warto czekać?
18. Dojrzałość do małżeństwa.
19. Wobec choroby, cierpienia i śmierci.